

Geluid

Hoofdstuk 1

Deel 1

Polaris Havo 3

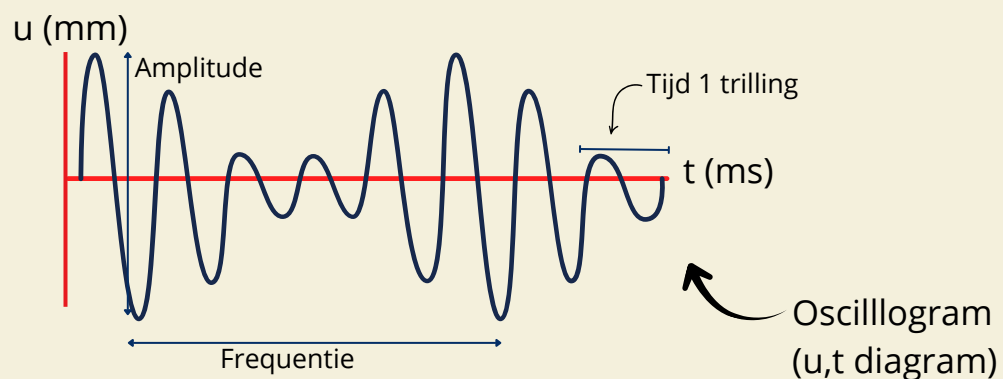
Wat is geluid?

Geluid bestaat uit geluidsgolven en ontstaat wanneer een geluidsbron trilt. De trilling wordt doorgegeven via een medium en bereikt een ontvanger.

Geluidsbron → Medium → Ontvanger

Trillingen

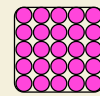
Toonhoogte:

Hoge toon → hoge frequentie
Lage toon → lage frequentie

Geluidssterkte:

Grote amplitude → hard geluid
Kleine amplitude → zacht geluid

Geluidssnelheid

Geluid gaat sneller in water en vaste stoffen dan in lucht.

Hogere temperatuur → hogere geluidssnelheid.

$$v = \frac{s}{t}$$

v = geluidssnelheid (m/s)

s = afgelegde afstand (m)

t = tijd (s)

Frequentie

$$f = \frac{1}{T}$$

f = Frequentie (Hz)

T = Trillingstijd (s)

Resonantie

Resonantie ontstaat wanneer een voorwerp sterk mee gaat trillen bij een frequentie die past bij zijn eigen trilling.

Wat gebeurt er dan?

- De trilling wordt veel groter
- Het geluid wordt veel luider

Snaar resoneert mee met de snaar → versterkt de toon

Wanneer treedt resonantie op?

Wanneer de aangeboden frequentie gelijk is aan (of dichtbij) de eigenfrequentie van een object.

Luchtkolom resoneert → bepaalt de toon

Tonen

Zuivere toon: één frequentie (bijv. stemvork)

Samengestelde toon: meer frequenties

Grondtoon: Toon met een bepaalde frequentie

Boventoon: alle frequenties boven de grondtoon

Klankkleur: Mix van alle trillingen. bepaald het eigen geluid van een instrument.

Geluid

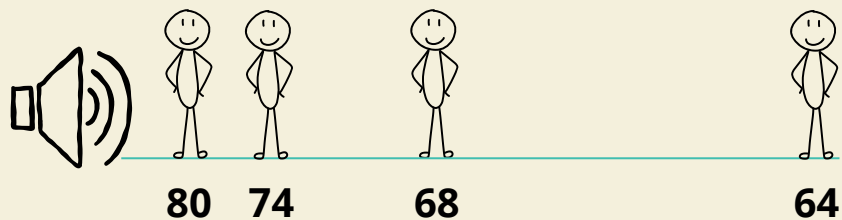
Hoofdstuk 1

Deel 2

Polaris Havo 3

Geluidssterkte

 + 3dB geluid is **2 x** zo hard

Verdubbel de afstand = **-6 dB**

Audiogram

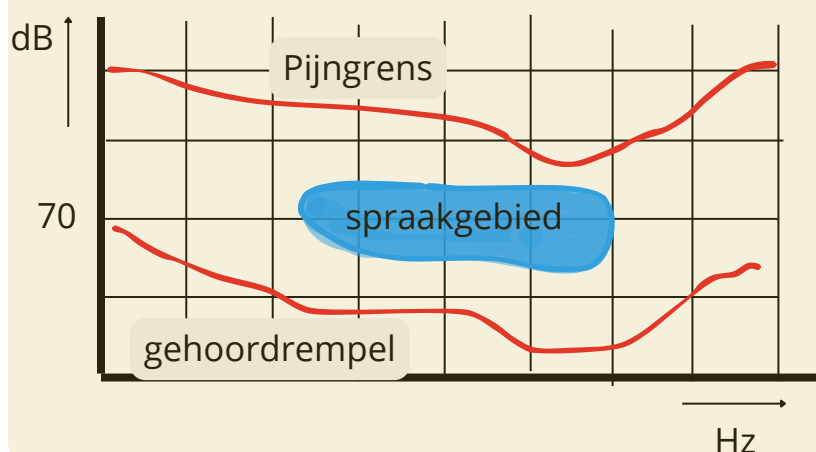
meet je gehoorverlies

Audiogram laat zien:

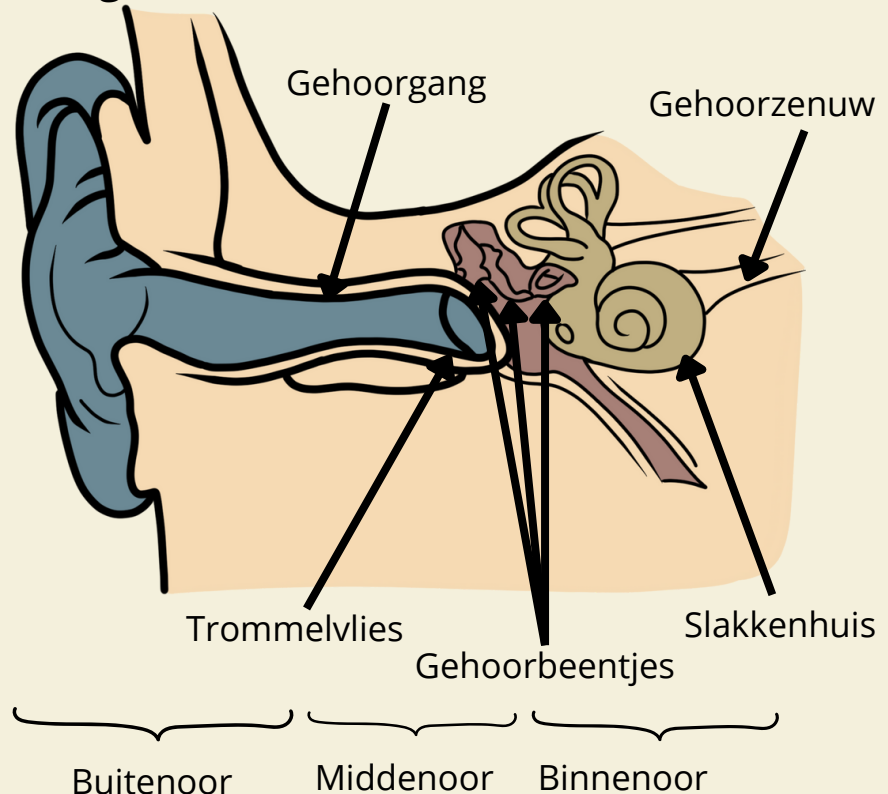
per frequentie → hoeveel dB nodig om een toon te horen
normaal: 0–20 dB

gehoorschade: hogere dB-waardes nodig

lawaaischade: dal rechts (hoge tonen)

Het gehoor

Oorschelp → **gehoorgang** → vangt geluid op en leidt het naar binnen.

Trommelvlies gaat meetrillen met geluidsgolven.

Gehoorbeentjes (hamer, aambeel, stijgbeugel) versterken de trilling.

Slakkenhuis. Vloeistof + trilhaartjes bewegen mee.

Gehoorzenuw → Hersenen. Trilhaartjes zetten trilling om in elektrische signalen → hersenen horen geluid.

20 Hz – 20.000 Hz Menselijk gehoor

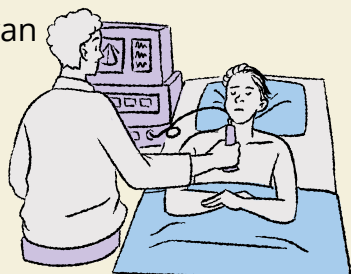
80 dB risicodrempel voor gehoorschade

Echografie

Inwendige blessures zichtbaar maken
Apparaat zendt ultrasoon geluid uit
Geluid kaatst terug op weefsels/organen
Sensor vangt echo's op
Computer maakt er een beeld van

Toepassing:

spieren
pezen
organen
zwangerschappen

Gehoorschade

Trilhaartjes raken beschadigd → geluid wordt slechter doorgegeven Beschadigde trilhaartjes herstellen niet.

Schade is permanent

Eerst vallen hoge tonen weg

Risico's:

langdurig >80 dB

muziek te hard

machines / verkeer

koptelefoon op hoog volume

Antigeluid

Antigeluid is een tegengestelde geluidsgolf die een andere geluidsgolf uitdooft.

Voorbeelden:

Noise-cancelling koptelefoon

Auto's & vliegtuigen

